

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 16. januarja 2014*

„Prosti pretok blaga — Člen 34 PDEU — Količinske omejitve pri uvozu — Ukrepi z enakim učinkom — Trženje izdelkov iz plemenitih kovin — Žig — Zahteve, ki jih določajo predpisi države članice uvoza“

V zadevi C-481/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Litva) z odločbo z dne 27. septembra 2012, ki je prispela na Sodišče 25. oktobra 2012, v postopku

UAB Juvelta

proti

VĮ Lietuvos prabavimo rūmai,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), predsednica senata, J. L. da Cruz Vilaça, G. Arestis, J.-C. Bonichot in A. Arabadžiev, sodniki,

generalni pravobranilec: N. Wahl,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za UAB Juvelta A. Astauskienė, odvetnica,
- za litovsko vlado D. Kriauciūnas in R. Krasuckaitė, agenta,
- za Evropsko komisijo A. Steiblytė in G. Wilms, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: litovščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 34 PDEU.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med UAB Juvelta (v nadaljevanju: Juvelta) in VĮ Lietuvos prabavimo rūmai (litovski urad za preskus plemenitih kovin) glede odločbe slednjega, s katero je bilo družbi Juvelta naloženo, naj poskrbi za to, da izdelke iz zlata, ki jih trži, pooblašteni in neodvisni državni urad ožigosa v skladu z zahtevami litovskih predpisov.

Pravni okvir

- 3 V skladu s členom 3(21) zakona Republike Litve o državnem nadzoru nad plemenitimi kovinami in dragimi kamni (Lietuvos Respublikos tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymas) v različici, ki jo je treba uporabiti za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o državnem nadzoru), pomeni nacionalni žig VĮ Lietuvos prabavimo rūmai znak, ki ga je določila država Evropskega gospodarskega prostora (EGP) ali Republika Turčija in potrjuje, da je izdelek, ki nosi to označbo, preskusil in označil neodvisen urad za preskus plemenitih kovin, ki ga je pooblastila ta država, in da ustreza standardni stopnji čistine, ki jo izraža označba v arabskih števkih na žigu, ki prikazuje masni delež posamezne plemenite kovine v skupni masi zlitine, izražen v tisočinkah.
- 4 V skladu s členom 17(1) tega zakona mora VĮ Lietuvos prabavimo rūmai izdelke iz plemenitih kovin in dragih kamnov, ki so uvoženi v Litvo, ožigosati z nacionalnim žigom te države.
- 5 Člen 17(2), točka 2, navedenega zakona določa, da se lahko izdelki iz plemenitih kovin in dragih kamnov, uvoženi iz druge države, to je države EGP ali Republike Turčije, v kateri so bili ti izdelki lahko dani na trg, tržijo brez žiga VĮ Lietuvos prabavimo rūmai ali brez certifikata o kakovosti, če jih je preizkusil in z nacionalnim žigom ožigosal neodvisen urad za preskus plemenitih kovin, ki ga je pooblastila ta država, in nosijo obvezno označbo o odgovornosti, registrirano v tej državi, ki se odtisne potem.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 6 Juvelta je družba, ki se med drugim ukvarja z maloprodajo nakita iz plemenitih kovin.
- 7 Na podlagi inšpekcijskega nadzora so uradniki VĮ Lietuvos prabavimo rūmai ugotovili, da del (355 izdelkov) pregledanih izdelkov iz zlata ne ustreza zahtevam iz člena 17(2), točka 2, zakona o državnem nadzoru.
- 8 Z zapisnikom o inšpekcijskem nadzoru št. 04-13-41 z dne 15. marca 2011, v katerem so bili zavedeni rezultati navedenega inšpekcijskega nadzora, je VĮ Lietuvos prabavimo rūmai družbi Juvelta naložil, naj poskrbi za to, da izdelke iz zlata, ki jih trži, pooblaščen in neodvisen državni urad za preskus plemenitih kovin ožigosa v skladu z zahtevam, ki jih določajo litovski predpisi.
- 9 Iz tega zapisnika je razvidno, da so bili zadevni izdelki označeni z žigom neodvisnega urada za preskus, ki ga je pooblastila Republika Poljska, vendar pa je VĮ Lietuvos prabavimo rūmai menil, da ta žig ne ustreza zahtevam iz člena 17(2), točka 2, zakona o državnem nadzoru v povezavi s členom 3(21) tega zakona, saj arabska številka „3“, ki jo vsebuje zadevni žig, ne določa masnega deleža posamezne plemenite kovine v skupni masi zlitine, izraženega v tisočinkah.
- 10 Predložitveno sodišče v zvezi s tem poudarja, da ni sporno, da je v Republiki Poljski navedba številke 3 na takem žigu namenjena označitvi izdelkov iz plemenitih kovin, katerih standardna stopnja čistine, izražena v tisočinkah skupne mase zlitine, znaša 585.

- 11 Predložitveno sodišče poleg tega navaja, da je družba Juvelta zadevne izdelke dodatno označila tako, da je nanje odtisnila številke 585, kar je bilo namenjeno temu, da se standardna stopnja čistine navede v razumljivi obliki za litovske potrošnike.
- 12 Družba Juvelta je po tem, ko se je zoper ta zapisnik pritožila pri direktorju VĮ Lietuvos prabavimo rūmai, ki je z odločbo št. 1.5-264 z dne 15. aprila 2011 to pritožbo zavrnil in potrdil veljavnost navedenega zapisnika, zahtevala razveljavitev tega zapisnika in te odločbe pri Vilniaus apygardos administracinis teismas, ki pa je ta zahtevek zavrnil s sodbo z dne 18. avgusta 2011.
- 13 Družba Juvelta se je zoper to sodbo pritožila pri predložitvenem sodišču.
- 14 V teh okoliščinah je Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba člen 34 PDEU razlagati tako, da prepoveduje nacionalne predpise, ki določajo, da morajo biti, da bi se lahko z njimi tržilo na trgu države članice Evropske unije, izdelki iz zlata, ki so bili uvoženi iz druge države članice in ki se lahko dajo na trg te države članice (izvoza), žigosani z označbo neodvisnega urada za preskus, ki ga je pooblastila država članica, pri čemer ta označba potrjuje, da je ta urad izdelek preskusil, in vsebuje podatek, ki je razumljiv potrošnikom države članice uvoza glede standardne stopnje čistine izdelka, če ta podatek glede standardne stopnje čistine vsebuje ločena in dodatna označba ali znak, ki je odtisnjen na istem izdelku iz zlata?
2. Ali je za odgovor na prvo vprašanje pomembno, da tako kot v tej zadevi dodatne označbe standardne stopnje čistine izdelkov iz zlata, ki je na izdelkih in je razumljiva potrošnikom države članice uvoza (na primer označba s tremi arabskimi števkami 585), ni izvedel neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica Evropske unije, vendar pa je podatek iz označbe pomensko enak podatku iz žiga, ki ga je na istem izdelku odtisnil neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica izvoza (na primer označba z arabsko številko 3 v državi članici izvoza, kot določajo predpisi te države, določno pomeni standardno stopnjo čistine 585)?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 15 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 34 PDEU razlagati tako, da nasprotuje nacionalnim predpisom, kot so ti iz postopka v glavni stvari, ki določajo, da mora izdelke iz plemenitih kovin, ki so bili uvoženi iz druge države članice, v kateri je dopustno njihovo trženje, in ki so bili ožigosani v skladu s predpisi te druge države članice, če navedbe glede standardne stopnje čistine teh izdelkov na tem žigu niso v skladu z zahtevami predpisov prve države članice, da bi se z njimi lahko tržilo na trgu države članice, ponovno označiti neodvisni urad za preskus, ki ga je pooblastila slednja država članica, in sicer z žigom, ki potrjuje, da so bili navedeni izdelki preskušeni, in vsebuje navedbo standardne stopnje njihove čistine v skladu z navedenimi zahtevami.
- 16 Spomniti je treba, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso vse trgovinske predpise držav članic, ki bi lahko neposredno ali posredno in dejansko ali morebitno ovirali trgovino v Uniji, šteti za ukrepe z enakim učinkom, kot ga imajo količinske omejitve v smislu člena 34 PDEU (glej zlasti sodbi z dne 11. julija 1974 v zadevi Dassonville, 8/74, Recueil, str. 837, točka 5, in z dne 2. decembra 2010 v zadevi Ker-Optika, C-108/09, ZOdl., str. I-12213, točka 47).
- 17 Tako pomenijo ovire za prosti pretok blaga, ki pri neusklajenosti zakonodaj izhajajo iz uporabe pravil glede pogojev, ki jih mora izpolnjevati blago s poreklom iz drugih držav članic, kjer je zakonito izdelano in trženo, za to blago, tudi če se ta pravila brez razlike uporabljajo za vse izdelke, ukrepe

z enakim učinkom, prepovedane s členom 34 PDEU, razen če je mogoče to uporabo utemeljiti s ciljem v splošnem interesu, ki ima prednost pred zahtevami prostega pretoka blaga (glej sodbe z dne 22. junija 1982 v zadevi Robertson in drugi, 220/81, Recueil, str. 2349, točka 9; z dne 15. septembra 1994 v zadevi Houtwipper, C-293/93, Recueil, str. I-4249, točka 11, in z dne 21. junija 2001 v zadevi Komisija proti Irski, C-30/99, Recueil, str. I-4619, točka 26).

- 18 Sodišče je v zvezi s tem že presodilo, da je zaradi nacionalnih predpisov, v skladu s katerimi je treba izdelke iz plemenitih kovin, uvožene iz drugih držav članic, kjer so zakonito trženi in ožigosani v skladu z zakonodajo teh držav, ponovno ožigosati v državi članici uvoza, uvoz težji in dražji (glej v tem smislu navedene sodbe Robertson in drugi, točka 10; Houtwipper, točka 13, in Komisija proti Irski, točka 27).
- 19 Tako je v primeru predpisov iz postopka v glavni stvari. V skladu z njimi se lahko izdelki iz plemenitih kovin in dragih kamnov, označeni z žigom, ki vsebuje navedbe, ki niso v skladu z navedenimi predpisi, v Litvi tržijo šele po tem, ko so bili ponovno ožigosani v tej državi članici.
- 20 Tako taki predpisi pomenijo ukrep z enakim učinkom, kot ga ima količinska omejitev uvoza, prepovedana s členom 34 PDEU.
- 21 Kar zadeva možnost utemeljitve takega ukrepa, je Sodišče že presodilo, da se lahko z obveznostjo uvoznika, da izdelke iz plemenitih kovin označi z žigom, iz katerega je razvidna standardna stopnja čistine, načeloma zagotovi učinkovito varstvo potrošnikov in spodbudi poštenost trgovinskih poslov (glej navedene sodbe Robertson in drugi, točka 11; Houtwipper, točka 14, in Komisija proti Irski, točka 29).
- 22 Vendar pa je Sodišče v zvezi s tem tudi presodilo, da država članica ne more naložiti vnovičnega žigosanja izdelkov, uvoženih iz druge države članice, v kateri so bili zakonito trženi in ožigosani v skladu z zakonodajo te države, če so navedbe, ki jih vsebuje izvirni žig, ne glede na obliko, enakovredne tem, ki jih določa država članica uvoza, in razumljive potrošnikom te države (glej navedene sodbe Robertson in drugi, točka 12; Houtwipper, točka 15, in Komisija proti Irski, točki 30 in 69).
- 23 Da bi se ugotovilo, ali so iz navedbe standardne stopnje čistine, ki je ne določajo predpisi države članice, razvidni enakovredni in potrošnikom te države razumljivi podatki, je treba upoštevati domnevno pričakovanje povprečno obveščenega ter razumno pozornega in pazljivega povprečnega potrošnika (glej v tem smislu navedeno sodbo Komisija proti Irski, točka 32).
- 24 V zvezi s sporom, ki ga obravnava predložitveno sodišče, je treba ugotoviti, da je dokazano, da je izdelke iz postopka v glavni stvari v skladu z zakonodajo Republike Poljske ožigosal neodvisen urad za preskus plemenitih kovin, ki ga je pooblastila ta država.
- 25 Poleg tega predložitveno sodišče navaja, da ni sporno, da je iz žiga, s katerim so bili označeni navedeni izdelki, standardna stopnja njihove čistine razvidna zaradi navedbe številke 3 in da je na Poljskem ta navedba namenjena označitvi izdelkov iz plemenitih kovin, katerih standardna stopnja čistine, izražena v tisočinkah skupne mase zlitine, znaša 585.
- 26 Iz tega izhaja, da je, kar zadeva izdelke iz plemenitih kovin, ožigosane na Poljskem, podatek, ki ga daje navedena navedba, enakovreden temu, ki izhaja iz številke 585, ki jih vsebuje žig, s katerim je v skladu z litovskimi predpisi izdelke označil neodvisen urad za preskus plemenitih kovin, ki ga je pooblastila Litva.
- 27 Vendar pa je treba preveriti tudi, ali iz navedbe številke 3, ki jo vsebujejo žigi, s katerimi so označeni izdelki iz postopka v glavni stvari, izhaja podatek, ki je razumljiv povprečno obveščenemu ter razumno pozornemu in pazljivemu povprečnemu potrošniku.

- 28 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je verjetno, da navedena navedba takemu potrošniku ni razumljiva, saj ta načeloma ne pozna poljskega sistema navedbe standardne stopnje čistine izdelkov iz plemenitih kovin.
- 29 Vendar pa čeprav je mogoče omejevalne učinke predpisov iz postopka v glavni stvari utemeljiti s ciljem, da se litovskim potrošnikom zagotovi učinkovito varstvo s tem, da se jim zagotovijo razumljivi podatki v zvezi s standardno stopnjo čistine izdelkov iz plemenitih kovin, uvoženih v Litvo, je tako utemeljitev mogoče sprejeti le, če so ti predpisi sorazmerni s ciljem, ki mu sledijo, to je, če je z njimi mogoče doseči uresničitev tega cilja in če ne presegajo tega, kar je potrebno za njegovo dosego.
- 30 Tako je treba preučiti, ali je navedeni cilj mogoče doseči z ukrepi, ki trgovino z izdelki iz plemenitih kovin znotraj Unije omejujejo manj kot naložitev ponovnega ožigovanja v državi članici uvoza, določena z navedenimi predpisi.
- 31 V zvezi s tem je treba spomniti, da je, kot to navaja predložitveno sodišče, družba Juvelta, da bi standardno stopnjo čistine izdelkov iz postopka v glavni stvari navedla v litovskim potrošnikom razumljivi obliki, te izdelke dodatno označila z navedbo številke 585, ki ustreza standardni stopnji čistine navedenih izdelkov iz plemenitih kovin, izraženi v tisočinkah skupne mase zlitine.
- 32 Ugotoviti pa je treba, da se s tako označitvijo lahko doseže cilj, ki mu sledijo predpisi iz postopka v glavni stvari, in da taka uresničitev pomeni ukrep, ki pretok izdelkov iz plemenitih kovin znotraj Unije omejuje manj kot ponovno ožigovanje, naloženo s temi predpisi, če navedbe, ki jih vsebuje ta označitev, ustrezajo tem, ki jih vsebuje žig, ki ga na zadevne izdelke odtisne neodvisen urad za preskus plemenitih kovin, ki ga pooblasti država članica izvoza teh izdelkov.
- 33 Poleg tega je treba ugotoviti, da bi lahko ukrepe, ki zadoščajo za zagotovitev učinkovitega varstva potrošnikov, poleg dodatne označbe, kot je ta iz postopka v glavni stvari, pomenili tudi drugi ukrepi, kot je ta, da morajo biti na mestu trženja izdelkov iz plemenitih kovin s poreklom iz drugih držav članic dostopne tabele ujemanja, ki jih odobri neodvisen urad za preskus plemenitih kovin države članice uvoza in ki potrošnikom ponujajo informacije o žigih standardne stopnje čistine drugih držav članic in njihovi enakovrednosti v navedeni državi članici, ali ta, da je treba te izdelke opremiti z nalepko, ki vsebuje vse navedbe, ki jih zahtevajo predpisi te države članice.
- 34 V teh okoliščinah je na prvo vprašanje treba odgovoriti, da je treba člen 34 PDEU razlagati tako, da nasprotuje nacionalnim predpisom, kot so ti iz postopka v glavni stvari, ki določajo, da mora izdelke iz plemenitih kovin, ki so bili uvoženi iz druge države članice, v kateri je dopustno njihovo trženje, in ki so bili ožigosani v skladu s predpisi te druge države članice, če navedbe glede standardne stopnje čistine teh izdelkov na tem žigu niso v skladu z zahtevami predpisov prve države članice, da bi se lahko z njimi tržilo na trgu države članice, ponovno označiti neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila slednja država članica, in sicer z žigom, ki potrjuje, da so bili navedeni izdelki preskušeni, in vsebuje navedbo standardne stopnje njihove čistine v skladu z navedenimi zahtevami.

Drugo vprašanje

- 35 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je za odgovor na prvo vprašanje pomembno, da dodatne označbe uvoženih izdelkov iz plemenitih kovin, ki je namenjena temu, da se potrošnikom države članice uvoza zagotovijo razumljivi podatki v zvezi s standardno stopnjo čistine teh izdelkov, ni izvedel neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica Evropske unije.
- 36 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da če so bili izdelki iz postopka v glavni stvari dodatno označeni le kot dopolnitev žiga standardne stopnje čistine, ki ga je odtisnil neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica izvoza, v obravnavanem primeru Republika Poljska, ima ta žig funkcijo jamstva (glej v tem smislu navedeno sodbo Houtwipper, točka 19).

- 37 Primer iz postopka v glavni stvari je namreč treba razlikovati od primera, da izdelke iz plemenitih kovin v državi članici izvoza ožigosajo proizvajalci. V slednjem primeru bi lahko prišlo do goljufij, s katerimi se morajo glede na to, da Unija ureditve o tem nima, s sprejetjem primernih ukrepov soočiti države članice, ki imajo široko diskrecijsko pravico (glej v tem smislu navedeno sodbo Houtwipper, točke od 20 do 22).
- 38 Vendar pa morajo navedbe, ki jih vsebuje dodatna označba, kot je ta iz postopka v glavni stvari, vsekakor ustrezati navedbam, ki jih vsebuje žig, ki ga na zadevne izdelke odtisne neodvisen urad za preskus plemenitih kovin, ki ga pooblasti država članica izvoza.
- 39 Kot je razvidno iz predložitvene odločbe ter točk 25 in 26 te sodbe, pa je to tako v zadevi v glavni stvari.
- 40 V teh okoliščinah je na drugo vprašanje treba odgovoriti, da za odgovor na prvo vprašanje ni pomembno, da dodatne označbe uvoženih izdelkov iz plemenitih kovin, ki je namenjena temu, da se potrošnikom države članice uvoza zagotovijo razumljivi podatki v zvezi s standardno stopnjo čistine teh izdelkov, ni izvedel neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica, če je žig standardne stopnje čistine na navedene izdelke prej odtisnil neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica izvoza, in so navedbe, ki jih vsebuje ta označba, v skladu z navedbami na tem žigu.

Stroški

- 41 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Člen 34 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalnim predpisom, kot so ti iz postopka v glavni stvari, ki določajo, da mora izdelke iz plemenitih kovin, ki so bili uvoženi iz druge države članice, v kateri je dopustno njihovo trženje, in ki so bili ožigosani v skladu s predpisi te druge države članice, če navedbe glede standardne stopnje čistine teh izdelkov na tem žigu niso v skladu z zahtevami predpisov prve države članice, da bi se z njimi lahko tržilo na trgu države članice, ponovno označiti neodvisni urad za preskus, ki ga je pooblastila slednja država članica, in sicer z žigom, ki potrjuje, da so bili navedeni izdelki preskušeni, in vsebuje navedbo standardne stopnje njihove čistine v skladu z navedenimi zahtevami.**
- 2. Za odgovor na prvo vprašanje ni pomembno, da dodatne označbe uvoženih izdelkov iz plemenitih kovin, ki je namenjena temu, da se potrošnikom države članice uvoza zagotovijo razumljivi podatki v zvezi s standardno stopnjo čistine teh izdelkov, ni izvedel neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica, če je žig standardne stopnje čistine na navedene izdelke prej odtisnil neodvisen urad za preskus, ki ga je pooblastila država članica izvoza, in so navedbe, ki jih vsebuje ta označba, v skladu z navedbami na tem žigu.**

Podpisi